

Klima- og miljødepartementet
https://svar.regjeringen.no/nb/registrer_horingsuttalelse/H2992564/

Vår dato 17. nov. 2023
Deres dato: 30. aug. 2023
Vår referanse [Ref. nr.]
Deres referanse 23/2632

Forslag til endringer i vannforskriften – Fornybar Norges høringsuttalelse

Innledning

Klima- og miljødepartementet (KLD) foreslår flere endringer i vannforskriften (forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen), som gjennomfører vanndirektivet (direktiv 2006/60/EC) i norsk rett og ber om innspill.

Fornybar Norge vil framheve at

- **det resterende vannkraftpotensialet i Norge er betydelig og at mer fornybar energi er en overordnet samfunnsinteresse, som er nødvendig for en bærekraftig utvikling**
- **forslaget til endring i ordlyd ikke innebærer en realitetsendring, men er en endring som gjør formuleringene i forskriften mer i samsvar med ordlyden og bestemmelsene i direktivet**
- **mer fornybar energi, utviklet i samsvar med ny miljø-kunnskap og moderne vilkår, er en overordnet samfunnsinteresse, som er nødvendig for en bærekraftig utvikling**
- **direktoratens faglige vurdering om helhetlig og økosystembasert forvaltning bør legges til grunn for vannregioninndelingen og en utvidelse av høringsperioden er positivt**

Om potensialet for vannkraft og Fornybar Norge

Vannkraften står for 90 prosent av norsk kraftproduksjon (Energifakta.no) og potensialet for ny vannkraft er betydelig. Energikommisjonen (NOU 2023:3) viser til at NVE anslår samlet potensial fra opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg er på 6-8 TWh, og at potensialet på 4,4 TWh fra turbinoppgraderinger delvis kommer i tillegg. Kommisjonen viser videre til OEDs Kraft til endring, som viser til et potensial i nye prosjekter på 8,3 TWh og til Småkraftforeningens anslag om et potensial på 13-14 TWh fra småkraft.

Fornybar Norge representerer fornybarnæringen i Norge og arbeider for at Norge hurtigst mulig skal bli et nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk. Vi jobber målrettet for at denne utviklingen skjer slik at målene i Vannforskriften oppnås. Våre medlemmer står for en betydelig andel av norsk vannkraftproduksjon og bidrar aktivt i utarbeidelsen og etterlevelsen av de regionale vannplanene slik at mål om bedret vassdragsmiljø blir nådd.

Kort om forslaget

KLD foreslår følgende endringer:

- Presisering av ordlyd i § 12 for når inngrep eller aktiviteter i en vannforekomst som fører til at miljømål ikke nås eller tilstanden forringes kan tillates.
- Lengre høringsperiode for planperiode mv., fra tre til seks måneder.
- Endring av frister for å oppdatere planer for fylkesting og Miljødirektoratet.
- Delegering av kompetanse til Miljødirektoratet for å endre detaljerte tekniske vedlegg.
- Ny vannregioninndeling.
- Retting av en feil i et kart.

Fornybar Norge vurderer endringen i § 12 som den mest sentrale i høringen og har derfor hovedfokus på dette i vårt innspill. Øvrige forslag blir også kommentert.

Nærmere om den foreslåtte endringen i § 12

Høringsforslag: *Overordnede samfunnsinteresser*

Ordlyden "overordnede samfunnsinteresser" tilsier en kvalifikasjon av samfunnsinteressene – de må være av en viss kvalitet for at det kan gjøres unntak.

Høringsforslag: *Deres nytte for menneskers helse, sikkerhet eller en bærekraftig utvikling skal være større enn nytten for miljøet og samfunnet av at miljømålene nås*

Ordlyden innebærer en presisering av hvilke samfunnshensyn som er relevante i vurderingen. Fornybar kraftproduksjon må etter vanlig forståelse av begrepet "bærekraftig utvikling" være omfattet.

Utgangspunktet er at norske myndigheter skal tolke vannforskriften § 12 i tråd med direktivet, og en mindre justering i ordlyden skal derfor ikke innebære en realitetsforskjell. Både den gjeldende og den foreslåtte ordlyden overlater mye skjønnsutøvelse til forvaltningen.

Konklusjon:

I KLDs høringsnotat presenteres endringsforslaget som en språklig justering. Fornybar Norges støtter oppfatningen om at endringen i ordlyd ikke innebærer en realitetsendring, men er en endring som gjør formuleringene i forskriften mer i samsvar med ordlyden og bestemmelsene i direktivet.

Fornybar Norge vil understreke at mer fornybar energi, utviklet i samsvar med ny miljø-kunnskap og moderne vilkår, er en overordnet samfunnsinteresse, som er nødvendig for en bærekraftig utvikling.

Endring i vannregioninndeling

KLD foreslår å tilbakeføre vannregioninndelingen til den som gjaldt før 1. januar 2020 for de vannregionene som berøres av ny fylkesinndeling. Fornybar Norge registrerer at endringen er i strid med den faglige anbefalingen fra Miljødirektoratet og NVE. Direktoratene "ser det som hensiktsmessig at inndelingen beholdes som i dag, bl.a. for å ivareta en helhetlig og økosystembasert forvaltning som følger grensene for nedbørfeltet".

Fornybar Norge anbefaler at direktoratetens faglige vurdering om helhetlig og økosystembasert forvaltning legges til grunn for vannregioninndelingen.

Øvrige endringer

KLD forslår å endre til høringsperioden fra 3 til 6 måneder slik at forskriften er i samsvar med direktivet. Fornybar Norge mener at en utvidelse av høringsperioden kan være positivt da det gir større rom for å følge med, komme med innspill og kunne påvirke arbeidet med utarbeidelse av plan- og tiltaksprogram.

Det er også foreslått endringer i § 29. Bestemmelsen regulerer blant annet frister for å sende ut utkast til vannforvaltningsplaner. Vannforvaltningsplanen skal fortsatt bli oppdatert hvert sjette år, jf. § 26 annet ledd. Fornybar Norge har ingen kommentar til hvordan forvaltningen organisere sitt arbeid innenfor denne fristen.

I høringen er det foreslått at Miljødirektoratet får kompetanse til å endre de tekniske vedleggene vA, VIII og IX. KLD beskriver i høringsnotatet at kommende EU-regelverk vil føre til behov for endring i nevnte tekniske vedlegg. Fornybar Norge støtter endringen, da delegeringen antas å være tidsbesparende.

Det er og en rettelse i et kart. Fornybar Norge har ingen kommentar til dette punktet.

Vennlig hilsen

Øistein S. Galaaen
Direktør produksjon og bærekraft

Vegard Pettersen
Næringspolitisk rådgiver